

LEONIA SINGER

ur. 1920; Radom

Miejsce i czas wydarzeń	Warszawa, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	Radom, Warszawa, dwudziestolecie międzywojenne, przedwojenne piosenki, kawiarnia Mała Ziemiańska, studia

Przedwojenne piosenki

Jako studenci na uniwersytecie w Warszawie chodziliśmy do Małej Ziemiańskiej. To była kawiarnia, gdzie wystawiano teatr rewiiowy i w tym teatrze rewiiowym – to wielu studentów będzie pamiętać, jeśli żyją naturalnie – śpiewali bardzo znani aktorzy i śpiewacy. Tam występował Andrzej Bogucki i Zosia Terne, Zosia Górka i Stefcia Terne, Adolf Dymśa, Eugeniusz Bodo i był węgierskiego pochodzenia Jaroszy. W tej chwili mi przyszła na myśl króciutka piosenka, którą śpiewał Andrzej Bogucki:

„Jest jedna jedyna,
Którą kocham najwięcej,
Dla niej wszystko poświęcę,
Wszystkie noce i dni,
O całym świecie zapominam,
Gdy na mnie spojrzysz ta jedyna,
Ta moja jedna i jedyna,
A tą jedyna jesteś Ty”.

To trochę śmieszne, w tym wieku taką romantyczną piosenkę [śpiewać], ale Andrzej Bogucki miał cudny głos i śpiewał nie takim falsetem, ja bym powiedziała, że on raczej barytonem śpiewał. Ja pamiętam te piosenki jeszcze znacznie wcześniejsze, te, których uczył nas ojciec. Te piosenki, „Gdy naród podążał do boju z orężem...”, to myśmy w domu śpiewali:

„Gdy naród do boju podążał z orężem, panowie w stolicy bawili
Gdy naród zawołał: „Na śmierć lub zwyciężym!”, panowie cygara palili
O śmierć wam, panowie, psu braci, za naszą niewolę kajdany
O śmierć wam, biskupy, prałacy, za kraj nasz krwią bratnią zbryzgany”.

Na takich piosenkach myśmy rośli, a moi koledzy rośli na piosenkach:

„Po jasnym morzu płynie okręt mały
Po wielkim morzu płynie okręt mały
A na nim sztandar niebiesko-biały
A na nim sztandar niebiesko-biały
Płynie, płynie, płynie aż ku Palestynie”.

Mój okręt nigdy nie płynął ku Palestynie, ja się tu dostałam zupełnie przypadkowo, naprawdę przypadkowo. Ale dzisiaj nie znajduję się tu przypadkowo. Dzisiaj znajduję się tu w pełnym poczuciu tego, kim jestem.

Data i miejsce nagrania	2009-09-06, Jerozolima
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Redakcja	Justyna Molik
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"